

نویسنده: خلیل حارب «Khalil Harb».
منبع و تاریخ نشر: کریدل «2024-09-17».
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

عکاسی : توسط کریدل

**انتخابات اردن: اسلام گرایی، ملی گرایی و قبیله
گرایی به هم نزدیک می شوند.**

***Jordan's elections: Islamism, nationalism, and
tribalism converge***

انتخابات پارلمانی اردن جرقه یک تغییر سیاسی عمیق را برانگیخته است که سلطنت را بی قرار کرده است و مقاومت فزاینده در برابر صلح شکننده آن با اسرائیل و نفوذ فزاینده ای که این نیروها ممکن است بر جهت گیری آینده پادشاهی داشته باشند را نشان می دهد.

Jordan's parliamentary elections have sparked a deep political shift that has unsettled the monarchy, revealing mounting resistance to its fragile peace with Israel and the growing influence these forces may exert over the kingdom's future direction.

بیشتر الخساونه، نخست وزیر اردن، تنها چند روز پس از انتخابات پارلمانی 10 سپتامبر، پس از آن که جبهه اقدام اسلامی اپوزیسیون (IAF) کرسی های مجلس را به دست آورد، استعفای دولت خود را به ملک عبدالله دوم ارائه کرد.

به عنوان پس زمینه ای از نتایج رسمی انتخابات، دو صحنه محوری واقعیت های عمیق تر چالش هایی را که امروز پادشاهی اردن با آن مواجه است، آشکار می کند. اولین مورد مربوط به **احمد الدقاسمه**، یک سرباز اردنی است که پس از گذراندن محکومیت 20 ساله به جرم کشتن هفت زن اسرائیلی در سال 1997 در نزدیکی مرز اردن و اسرائیل از زندان آزاد شد. **دقا مسه** در خیمه عزاداری ماهر الجزی، راننده کامیون و سرباز سابق که اوایل ماه جاری عملیات گذرگاه کرامه را علیه پرسنل مرزی اسرائیل انجام داد، دیده شد.

صحنه دوم حامیان شاد جبهه اقدام اسلامی، حزبی که بیشترین کرسی ها را در انتخابات پارلمانی به دست آورد، با شعارهایی که ابو عبیده، سخنگوی نظامی شاخه مسلح حماس در غزه را ستایش می کند، جشن می گیرند.

این دو لحظه، جریان های در حال تغییر واقعیت سیاسی اردن را در بر می گیرد، جایی که روایت های سنتی و آمارهای رسمی جای خود را به تصویری بسیار پیچیده تر و نامطمئن داده اند.

انتخابات فوق العاده

نتایج انتخابات در اردن بسیار غیرعادی بود. نگرانی دولت در مورد ناآرامی های فزاینده در غزه و کرانه باختری اشغالی، که با جنايات جنگی اسرائیل تشدید شده است، اکنون در پی عملیات مقاومت اخیر و خیزش اسلام گرایان در اردن به طور فزاینده ای مرتبط به نظر می رسد.

برجستگی نیروهای اسلام گرا که بسیاری از آنها با اخوان المسلمین مرتبط هستند، سوالاتی را برانگیخته است که فراتر از صندوق های رای است. از سال 2016، اردنی ها شاهد تعطیلی دفتر مرکزی اخوان المسلمین در چندین شهر، از امان تا مدبه، توسط دولت بوده اند.

با وجود این سرکوب، شاخه سیاسی اخوان، IAF، اکنون به کنترل 31 کرسی در پارلمان رسیده است، بلوکی مهم که 22 درصد از مجلس را تشکیل می‌دهد. اگرچه این به یک اکثریت غالب نمیرسد، امانشان دهنده تغییر قابل توجهی در موازنه سیاسی اردن است.

یکی از منابع اردنی که خود را فردی مستقل معرفی می‌کند، به کریدل می‌گوید که نگرانی‌هایی که پادشاهی اردن در دوران بهار عربی با آن مواجه بود با نگرانی‌های امروزی کاملاً متفاوت است.

این منبع که خواست نامش فاش نشود، توضیح می‌دهد که در حالی که اخوان از زمان اولین ملک عبدالله در سال 1946 مجوز رسمی در اردن دریافت کرده است، تحولات بهار عربی نگرانی‌های داخلی را در مورد پتانسیل این گروه برای بی‌ثبات کردن پادشاهی افزایش داد. با توجه به دخالت جنبش در اعتراضات و خشونت در مصر، سوریه و لیبی.

در نتیجه، ملک عبدالله دوم فرصتی را برای کاهش نفوذ اخوان دید. با این حال، علیرغم تلاش‌های دولت برای مهار این گروه، اخوان المسلمین به عنوان یک بازیگر اصلی در سیاست اردن، به ویژه از طریق IAF، دوباره ظاهر شده است.

موج اسلامگرایان و موضع عمان «Amman»

تصویب قوانین جدید انتخاباتی دولت اردن در سال 2022، که هدف آن تقویت نمایندگی احزاب سیاسی در پارلمان بود، قبل از موج کنونی تنش‌های منطقه ای ارائه شد.

یک تحلیلگر اردنی به کریدل اطلاع می‌دهد که راهبرد عمان حفظ کنترل پارلمان از طریق تقویت نفوذ نمایندگان قبایلی بود که به طور سنتی به تاج و تخت وفادار بودند و در عین حال نمایندگان میانه رو و میانه رو ارتقاء داد.

با این حال، نتیجه انتخابات این انتظارات را زیر پا گذاشت. این انتخابات باعث شد که IAF بزرگترین پیروزی را برای هر گروه اسلام‌گرا از زمان بازگشت به کار پارلمانی در سال 1989 به دست آورد و نمایندگان آنها را از پارلمان قبلی سه برابر کرد.

این موفقیت غیرمنتظره ناظران را گیج کرده است، به ویژه با توجه به اینکه سیستم انتخاباتی عمداً به منظور برتری دادن به مناطق روستایی و قبایله ای بر شهرها طراحی شده است، جایی که اردنی‌های فلسطینی الاصل - که عموماً از نظر سیاسی فعال‌تر هستند و از جنبش اسلامی حمایت می‌کنند - بخش بزرگی از جمعیت مردم را تشکیل می‌دهند.

توانایی IAF برای به دست آوردن کرسی در این نواحی سنتی قبیله ای، تغییری طعنه آمیز را برجسته می کند. علیرغم تلاش ها برای به حاشیه راندن نفوذ خود، اسلام گرایان موفق شدند به مناطقی نفوذ کنند که زمانی تقریباً به روی آنها بسته بود، از جمله مناطقی که تحت سلطه وابستگی های قبیله ای بودند.

در حوزه دوم عمان، نامزدهای IAF چندین کرسی از جمله یک نامزد مسیحی، جهاد مدنات، و یک زن به نام راکین ابو هنیه را به دست آوردند. این تحول نشان می دهد که چگونه اسلام گرایان موفق شده اند با عناصر قبیله ای و دیگر عناصر سنتی جامعه اردن به روشی ترکیب شوند که تا چند سال پیش غیر قابل تصور بود.

علاوه بر این که این تغییر سیاسی را نشان میدهد، بازدید هیئت IAF از خیمه عزاداری طایفه جزئی دارای مفاهیم عمیق سیاسی بود. یک ناظر عرب در امور اردن به گهواره توضیح می دهد که چنین دیداری از سوی رهبران جنبش اسلامی از قبیله حویطات، که جزئی ها به آن تعلق دارند، نشان دهنده همگرایی نیروهای ملی گرا و اسلام گرا در اطراف آرمان فلسطین است.

این همگرایی باعث ایجاد این باور فزاینده در میان اردنی ها شده است که نتایج انتخابات تأیید آشکار مقاومت فلسطین است. چه حامیان اخوان المسلمین باشند و چه نه، بسیاری از اردنی ها اکنون پیروزی انتخاباتی اسلامگرایان را رای به نفع مقاومت در برابر تجاوزات دولت اشغالگر در غزه و کرانه باختری می دانند.

این چیزی نیست که نوید خوبی برای موضع سرکش ملک عبدالله در حفظ روابط رسمی با اسرائیل باشد.

اول قرار دادن اردن

فراتر از این، نتایج انتخابات حاکی از نگرانی گسترده تری است. یک منبع مستقل اردنی پیشنهاد می کند که بسیاری از اردنی ها تهدید اسرائیل را تهدیدی فراتر از سرزمین های فلسطینی می دانند و خطری مستقیم برای خود اردن ایجاد می کند.

در این زمینه، رای گیری فقط یک ژست نمادین نبود، بلکه یک پیام سیاسی قوی با هدف حفاظت از حاکمیت اردن بود. این دیدگاه به طور فزاینده ای رایج شده است زیرا IAF خواستار مسدود کردن توافقنامه های تجاری و امنیتی با تل آویو، از جمله معاهده بحث برانگیز وادی عربا، که روابط بین اردن و اسرائیل را در سال 1994 در زمان پادشاه فقید حسین عادی کرد، رایج شده است.

در حالی که عمان با پیامدهای این نتایج انتخابات دست و پنجه نرم می کند، سلطنت اردن خود را با مجموعه ای از واقعیت های سیاسی جدید مواجه می کند. شاه ممکن است مجبور شود که همگرایی فزاینده بین نیروهای قبیله ای و اسلام گرا را تصدیق کند و در نتیجه بر روابط با اسرائیل تأثیر بگذارد.

اگرچه ملک عبدالله دوم اختیارات گسترده ای از جمله توانایی انحلال پارلمان را حفظ می کند، اما این احتمال می رود که اسلام گرایان نقش مهم تری در شکل دهی دولت بعدی داشته باشند. برخی منابع حدس می زنند که شاه حتی ممکن است مجبور شود چهره هایی از جریان اسلامی را به سمت های وزارتی منصوب کند.

با این حال، علیرغم دستاوردهای انتخاباتی قابل توجه IAF، 31 کرسی این حزب قدرت قاطع را در پارلمان 138 کرسی اعطا نمی کند. علاوه بر این، نظام سیاسی اردن همچنان در دستان سلطنتی است که در بیشتر مسائل سیاست ملی حرف آخر را حفظ می کند.

پر کردن جای خالی

عوامل متعددی در موفقیت انتخاباتی IAF نقش داشتند. ناظران خاطر نشان می کنند که قانون انتخابات عمداً برای جلوگیری از دستیابی هر حزب واحد، از جمله اسلام گرایان، به اکثریت طراحی شده است. با این حال، با وجود این محدودیت ها، رای دهندگان به جنبش اسلام گرا به خاطر حضور مستمرش در خیابان ها، به ویژه برای رهبری تظاهرات خارج از سفارت اسرائیل در همبستگی با غزه، پاداش دادند.

در همین حال، احزاب سنتی چپ و ناسیونالیست اردن نتوانستند به طور مؤثر با مردم درگیر شوند یا نیازهای آنها را برطرف کنند، و خلایی ایجاد کردند که اسلام گرایان به سرعت آن را پر کردند.

شهادت جزی که چادر تشییع جنازه او به زیارتگاهی نمادین برای بسیاری از اردنی ها تبدیل شد، نیز در شکل گیری نتایج انتخابات نقش داشت. حضور رهبران اسلامی در خیمه عزاداری در آستانه روز انتخابات، پیام روشنی از همبستگی با فلسطین و همچنین تقویت همسویی گسترده تر بین قبیله هوویطات و جنبش اسلام گرا بود.

همانطور که دولت اردن در مورد نتیجه انتخابات فکر می کند، ممکن است سعی کند با ارائه آن به عنوان هشدار برای متحدان غربی، به ویژه ایالات متحده، از خیزش اسلام گرایان به نفع خود استفاده کند. امان می تواند استدلال کند که جنگ جاری در غزه یک واقعیت سیاسی جدید در اردن ایجاد کرده است، واقعیتی که باید جدی گرفته شود.

با این حال، برای بسیاری از اردنی ها، نتایج انتخابات نشان دهنده این احساس فزاینده است که وضعیت در ساحل شرقی رود اردن در حال تغییر است. دولت راست افراطی و افراطی اسرائیل که بسیاری معتقدند قصد دارد نکتب جدیدی را علیه فلسطینیان در کرانه باختری به راه بیندازد، از سراسر مرز اردن با تهدید فزاینده ای برای امنیت خود مواجه است.

صدای اعتراض اردن به سیاست های اسرائیل و حضور نظامی ایالات متحده احتمالاً بلندتر می شود. انتخابات چیزی بیش از یک تغییر صرف در کرسی های پارلمان را نشان داد - این یک واقعیت سیاسی جدید را آشکار کرد، واقعیتی که سلطنت اردن نمی تواند نادیده بگیرد.

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله :

درباره Rewards for Justice برای اطلاعاتی در مورد **خلیل یوسف حرب** که با نام های سید احمد و ابومصطفی نیز شناخته می شود تا 5 میلیون دلار جایزه در نظر می گیرد. حرب مشاور نزدیک حسن نصرالله، رهبر حزب الله سازمان تروریستی خارجی منتخب آمریکا (FTO) است و به عنوان رابط نظامی ارشد این گروه با سازمان های تروریستی ایران و فلسطین خدمت کرده است. **حرب** فرماندهی و نظارت بر عملیات نظامی حزب الله در سرزمین های فلسطین و چندین کشور در سراسر خاورمیانه را بر عهده داشته است. از سال 2012، **حرب** در انتقال مقادیر زیادی ارز به متحدان سیاسی حزب الله در یمن مشارکت داشته است.

در 22 آگوست 2013، وزارت خزانه داری ایالات متحده، طبق دستور اجرایی 13224، با اصلاحیه، حرب را به عنوان یک تروریست جهانی تعیین شده ویژه تعیین کرد. در نتیجه این تعیین، از جمله پیامدهای دیگر، تمام دارایی ها و منافع در اموال **حرب** که تحت صلاحیت قضایی ایالات متحده است مسدود می شود و افراد ایالات متحده به طور کلی از هرگونه معامله با هارب منع می شوند. علاوه بر این، ارائه آگاهانه، یا تلاش یا توطئه برای ارائه حمایت مادی یا منابع به حزب الله

FTO جرم است .

----- با تقدیم احترامات «2024-09-25»

.....